

GOSPODARSKI VESTNIK

Št. 5.

V Gorici, dne 1. maja 1928.

Leto VI.

Izhaja enkrat na mesec. Stane letno
10 lir. — Posamezna številka 1 lro.

Uredništvo v Gorici, Via S. Giovanni.
6, 1. nadstr. — Uprava v Trstu, Via S.
Nicolò 9, II. nadstropje.

— Ponatis je dovoljen le s popolno navedbo vira. —

SADJARSTVO.

Pozor, posestniki breskovih nasadov!

Kaj je storiti proti listnim ušem?

Kako škodo lahko prizadenejo breskvam listne uši, znajo vsi posestniki breskovih nasadov. Zato se moramo z vsemi silami in sredstvi bavit proti njim. Sredstva, ki jih v to svrho rabimo, so sledeča:

1. Okoli vsakega debela napravimo pas z lepivom »Tree Tanglefoot«. Ta znamka lepiva je najboljša, ker se lepivo ne posuši tri mesece, in tudi dež in vročina mu ne škodujeta. Zato je to lepivo, ako je tudi dražje od vseh drugih podobnih, a manj vrednih, v resnici najcenejše. Rabi se ga tudi zelo malo, ker iz $\frac{1}{2}$ kg tega lepila je mogoče napraviti 3 m dolg in 10 cm širok pas. Ta pas, s katerim mora biti opremljena vsaka breskev celo spomladansko in celo poletno dobo, preprečuje mravljam in drugim škodljivim mrčesom dohod na drevo. Posebno so škodljive mravlje, ker one nosijo jajca od uši na drevo. Za to njihovo uslugo, ki jo delajo ušem, jim uši dajejo pitj sladkega soka, ki ga izločujejo skozi dve cevki na hrbtu.

2. Čim opazimo prve listne uši, moramo poskropiti breskve s 3–4% raztopino lresk »Aussia« v vodi. To raztopino napravimo lahko na dva načina in sicer na gorek in mrzel način. Prvi način pride le v poštev, ko imamo silo in hočemo hitro pripraviti raztopino. Na ta način se raztopina pripravi tako-le: Za vsakih 25 litrov raztopine, ki jo ho-

čemo pripraviti, vzamemo 1 kg lresk. Te lreske denemo v kotel in zlijemo nanje toliko vode, da jih voda pokrije. Nato denemo kotel na ogenj in pustimo 2–3 ure vreti. Potem dolijemo manjkajočo vodo. S to raztopino poskropimo breskve in sicer temeljito, da teče od njih. Škropilnica naj pri škropljenju dela z velikim pritiskom. Škropiti moramo takoj, čim opazimo prve uši. Če škropljenje opustimo in zanemarimo, se breskino listje začne zvijati in uši začnejo od sebe spuščati neki lepiv in masten sok. V zvijatih listih in v tem lepivem soku so uši nedosegljive in nobena tekočina jim ne more do živnega. Zato škropite pravočasno in večkrat!

3. Če smo opazili, da so se uši že preveč razpasle, da jih ne moremo več uničiti, porežemo najbolj napadene vršičke in jih sežgemo.

Kaj pomaga proti kodravosti breskovega listja?

Nabuhnjeni, rdeči in rumenopisani, kodrast, zelo krhki listi, ki pred časom odpadejo, so znak kodravosti. Vzrok te sitne bolezni je glivica (exoascus deformans). Nekoliko podobno vzbujeno postane listje tudi od vbodov listne uši. Te vbode pa je lahko razločiti, ker se uši vidijo na spodnji strani listov, glivica pa napravi tam samo fino, belkasto prevlaklo.

Steljka te glivine (neke vrste korenin, ki jih imajo te glivice) je večletna in preraste v mladice, tako da se bolezni na njih vsako leto ponavlja. Naj-

laže se borjmo proti tej bolezni z zimskim škropljenjem, bodisi z modro galico ali pa z zeleno ali železno galico. Nekaj pomaga tudi spomladansko škropljenje z modro galico, ali radi občutljivosti brskovega listja do galice, je ne sme rabiti več, kakor $\frac{1}{2}$ –1 kg galice in 1–2 kg apna na vsak hl vode.

Kako se pridelajo debele in lepe breskve?

Najboljša vrsta breskev ne rodi lepega in debelega sadu, če je drevo preveč s plodovi obloženo. Zato je potrebno ob času, ko plodovi dosežejo velikost lešnika, odstraniti preštevilne plodove. Marsikateremu se bo to delo zdelo nepotrebno in morebiti tudi neumestno. Toda temu ni tako. Izkušnja je dokazala, da ni pridelok navadno nič prikraštan, dočim pa pridobijo na drevesu ostali plodovi na vrednost in dobroti. Pa tudi če bi kaj malega manj pridelali, krije večji izkupiček za prodano lepo sadje morebitno izgubo na količini pridelka.

J. U.

—:—

Franc Mavrič:

Sevka.

II.

(Konec.)

Sad je debel, podolgovat ter proti muhi nekoliko stisnjen. Na solnčni strani je živordeče pisan, a na solnčni strani, ko je že nekoliko vležan, zlatorumen. Meso je belo, pa tudi rumenkasto, prhko, sočno ter vjnsko kislastega okusa.

Sevka je zimsko jabolko ter se drži v dobri shrambi do velike noči.

Sad je za trg zelo prikljupljiv, bodisi radi svoje lepote in kakovosti, obojilo pa zato, ker je za prevažanje neobčutljiv. Sevka je na goriškem sadnem trgu znano in zaželjeno jabolko. Še celo na Dunaj je neki naš domač sadni trgovec poskusil svojo srečo s sevko, in kot mi izjavil, je bil s kupčijo prav zadovoljen.

Drevo raste posebno v mladosti zelo bujno. V drevesnici na oko cepljenj divjak požene v prvem letu v srednjih razmerah do $1\frac{1}{2}$ m dolg poganjek.

Radi tega je treba drevo obrezovati, ako hočemo izpeljati lepo krono.

Listi so veliki, temnozeleni, ter usnjeni, radi česar prenesejo skoraj bi rekel brez vsakršnih zlih posledic listne ušice.

Sevka uspeva v vsakem podnebjju in legi. Vjdimo jo v Furlaniji, v Brdih in in v hribih. Posebno bi jo priporočal za gorate kraje. V onih visokih legah, kjer so druge vrste jabolk odpovedale, se sevka še prav dobro drži. Glede zemlje pa moram omeniti, da v globoki in rodovitni zemlji sicer bujno raste in bogato rodi, a sad ni tako okusen ter ostane na senčni strani nekoliko zelenkast in na solčni strani ne pride tako lepo živordeče pisan. Najlepše sadoje nam vrže sevka, ki je zasajena v plitvi in nekoliko pustji ali opočni zemlji, ki ima solčno lego.

Kot slednjo vrlino sevke navajam, kar je najglavnejša stvar, da bogato in redno vsako drugo leto rodi ter da ima zdrav les, ki ni nagnjen do raznovrstnih bolezni, katere žal tako rade napadajo nekatere žlahtne vrste jabolk.

**Kdor še ni plačal naročnine,
naj to stori čimprej!**

SVILOGOJSTVO.

Nekaj nasvetov za svilorejce.

Ne rabite nikdar domačega semena za izvaljenje sviloprej. Domače seme ni nikdar zanesljivo, ker je lahko okuženo z različnimi boleznimi. Tudi semena ne kupujte, ampak nabavite si rajši izvaljene črvčke. To pa radi tega, ker je za pravilno izvaljenje jajčk neobhodno potrebna valjlnica. Pravilno valjenje zahteva tudi dosli dela in pazljivosti. Onih par lir, ki jih za izvaljene črvčke več izdaste, kakor za jajčka, se obilo izpačajo. Glavna prednost v valjlnici izvaljenih črvčkov je ta, da se skoraj vsi črvčki hkratu izvalijo. Ko ti črvčki dorastejo, spijo potem tudi vsi hkratu, kar je za pravilno krmljenje in negovanje sviloprejk velike važnosti.

Razkuženje, snaga in zračenje.

Poleg dobre vrste sviloprejk, (In-crocio bigiallo dorato) je v prvi vrsti potrebno, da bo prostor, v katerem se bodo gojile sviloprejke, prost vsakih bolezenskih kali. To dosežemo s pravilnim razkuženjem. Razkuženje je najbolje izvršiti z 2% raztopino kreoline v vodi. Vse stene se s to raztopino poskropijo z navadno brizgalnico, kakor jo rabimo za škropljenje trt in breskev. Istotako operemo s to raztopino tudi vse orodje, stojala in ležišča (pecone). Razkuženo orodje iznesemo potem na proslo, kjer ostane delj časa na solncu, da se posuši in prezrači. Med tem časom pa pobelimo sobo, v kateri bomo držali sviloprejke, z apnenim beležem in operemo tudi pod z vročim lugom. Tako razkužena soba ostane par dni odprta, da se posuši in prezrači. Razkuženje sobe se ne sme nikakor in nobeno leto opustiti, čeprav smo imeli prejšnje leto sviloprejke zdrave. Če smo pa imeli bolne in slabe, pa moramo razkuženje še temeljitejše izvršiti.

Sviloprejke potrebujejo za svoj raz-

vitek zelo mnogo dobrega zraku. Varujte pa jih pred prepihom, posebno pa še med spanjem. Z odpiranjem oken pa moramo vsak dan skrbeti za popolno prezračenje sobe. Zračenje se ne sme opustiti niti ob gradem, deževnem in mrzlem vremenu, ker sviloprejkam mnogo več škode prizadene slab in skvarjen zrak kakor mraz. Zelo slab zrak provzročujejo tudi odpadki sviloprejk. Zato moramo z dnevnim čiščenjem skrbeti, da odstranimo vse odpadke z ležišč. Ob mornih in toplih dneh pa odprite okna in vrata, da posije solnce v prostore. Solčni žarki pa ne smejo zadeti sviloprejk, ker ti vplivajo nanje smrtno. Sviloprejke pa nikakor ne smete gojiti v svojih spalnicah, ker je zrak v takih prostorih, kjer gojimo sviloprejke, za spečega človeka nezdrav. Če pa nimate nobenega drugega prostora in morate gojiti sviloprejke v svoji spalnici, pa pustite čez noč okno odprto.

Toplota.

V gojilnici sviloprejk mora vladati vedno enaka primerna toplota. Ako je mraz, zakurite v gojilnici peč, ki pa ne sme biti železna. Najprimernejša in za sviloprejke najbolj zdrava toplota je temperatura od 22–23 stop. C. Pri taki toploti imajo sviloprejke vedno dober tek in rade žrò. Zato se pa tudi lepo in hitro razvijajo in bodo začele gotovo v enem mesecu starosti prestiti. Če pa je toplota nižja, gosence ne zrò rade in zato se pridelek zakasni.

Gojenje in nega sviloprejk.

Najbolje je, da se sviloprejk nikdar ne dotikamo z rokami. Za prekladanje sviloprejk rabite rajši luknjičasti papir. Ta papir raztegnite čez sviloprejke in posujte nanj listja. Listje bo sviloprejke privabilo skozi luknje na papir in tako

jih lahko potem prenesemo in izčistimo izpod njih staro ležišče. Sviloprejkam moramo napravljati vedno večje in obširnejše ležišče, ker ako je ležišče premajhno in tesno, se sviloprejke ne morejo razviti in trpijo na pomanjkanju zraka. Visoka, vlažna in plesniva ležišča so vzrok, da sviloprejke obolijo. Menjati pa moramo ležišče za gotovo, ko se pripravljajo sviloprejke k spanju.

Veljke važnosti za dober uspeh je pravilno krmljenje sviloprejk. Murvovo listje mora biti vedno suho, ker vlažno in ugreto listje je pravi strup za nje. Listje pa ne sme biti niti premrzlo, ker od mrzlega listja gosenice gotovo zbolijo. Listja ne smemo polagati preveč hkratu, ker kdor tako dela, zametuje listje. Pri polaganju listja se je ravnati po načelu, da je bolje polagati po malem ali večkrat, kakor malokrat pa došli ob enem. V zgodnji mladosti to je v prvi in drugi dobi razvilka naj se gosenicam polaga razrezano listje in ne celo. Pozneje se začne polagati celo listje in ko sviloprejke močno dorastejo, se jim lahko polagajo kar cele veje. Krmljenje pa mora biti posebno v zadnji dobi obilno, ker od takratnega krmljenja zavisita mnogo kakovost in količina pridelka. Listje pregledajte vedno, da bo osušeno in dobro je tudi, da listje pred pokladanjem za spoznanje zavene.

Spanje.

Čim se opazi, da se sviloprejke pripravljajo k spanju, se preneha s krmljenjem. Ko dobršen del sviloprejk zaspi, razgrnite takrat čez vse luknjičasti papir in nanj raztrosite listja. Vse one sviloprejke, ki imajo še voljo do jedi, bodo prišle na vrh papirja, a druge, katerim ni več do jedi, bodo ostale na starem mestu. Ako niso vse sviloprejke zaspale, pokladajte le malo listja, da vse zaspajo. Ko se začnejo gosenice spet buditi, ne začnite takoj s poklada-

njem listja, ampak počakajte rajši, da se vse zbudijo.

Preja.

Za prejo je najboljša uporaba suhih vej od hrasta. Te veje se postavijo na ležišče in sviloprejke, ki so godne za prejo, bodo same zlezle na nje. Ne stavite jih torej z rokami na veje in ne silite jih k preji. Ko sviloprejke predejo, potrebujejo mir in dober zrak, drugega ne. Radi nepravilnega postopanja pogine včasih med prejo mnogo gosenic in svilodi postanejo madežastj.

Svilodi.

Svilodi poslanoje godnj po vremenskih razmerah: v 8 do 10 dneh, ako je gorko in v 14–15 dneh, ako je mrzlo. Svilodi poslanoje takrat godnj za pobiranje in prodajo, ko se v njih gosenica spremeni v bubo. To spoznamo na ta način, da svilode nalahko potresemo; ako dajo pri tem suh glas kakor da bi se nahajal v njih majhen kamenček, so svilodi godnj za prodajo. Nikakor pa ne pobirajte nezrelih svilodov, ker take svilode spoznajo takoj kupci in jih prevzemajo le pod navadno ceno. Pobrane svilode sortirajte po kakovosti in jih sortirane prinesite na trg! Kakor je znano, moramo svilode čimprej prodati in s prodajo ne smemo odlašati. To je pa zelo slabo in vpliva neugodno na ceno, ker kupec ve, da ima prodajalca »v kleščah«. Vse drugače je pa tam, kjer so se svilogojci udružili v zadruge in si napravili sušilnice za svilode. Ti svilogojci lahko poljubno počakajo s prodajo, ker se jim ni bač, da bi buba predrla svilod. Zadnji čas bi bilo, da bi se tudi pri nas ustanovilo nekaj takih zadrug.

Pobranih svilodov pa ne smete zapirati neprodušno in tudi ne kopičiti jih na kupe v velikih količinah, ker tudi svilodi potrebujejo zrak.

ŽIVINOREJA.

Kako ravnati z obolelimi živalmi?

Domače živali, ki jih rabimo v gospodarstvu, večkrat nenadoma zbole. Lastnik sam jim mora v teh slučajih čisto nuditi prvo pomoč. Najprej se je treba prepričati, v čem obstoji to obolenje, ali ima zunanje vzroke kakor poškodbe, ali pa tiči v notranjosti. Ko se ugotovi vzroki bolezni, se morajo čimprej odstraniti kakor pri zasajenem žeblju, liščanju slabe vprege in dr. Toda vedno se ne dajo odstraniti vzroki, naj so tudi znani n. pr. obilno zaužita sočna delanja, ki povzroča napihnjenost, nadmerno žetlje i. t. d. V teh slučajih se morajo odstraniti ali ublažiti škodljivi učinki s primernimi sredstvi.

Obolelim živalim se mora brezpogojno privoščiti mir in počitek. Delavna živina naj se ne vprega več. Polrese naj se ji dobra stelja in žival naj se pokrije z odejo. Ako ima žival pri notranjih boleznih še veselje do žetlja, naj se ji ne da nekaj časa nobena krma ali pa vsaj zelo malo, na noben način pa toliko, kolikor bi žival rada požrla. Odtegnitev krme pomenja večkrat že ozdravjenje. Pijača, najrajši čista sveža voda, naj se pa da obolelim živalim večkrat. V prvi vrsti pa je treba skrbeti za čist zrak v hlevu in izogibati se je prevelike toplote. Ako se pojavi sum kake nalezljive bolezni, treba obočelo žival lakoj ločiti od drugih.

Najčešče se pojavlja vnetje, ki se spozna po bolečinah, po zvišanju toplote in po nabrekliosti dotičnega telesnega dela. Vnetje se naj razkroji, utrdi, ognoji ali pa prisadi. Vsako razvito vnetje zahteva posebno zdravljenje. Najugodnejši razvoj vnetja je razkroj. V tem slučaju se pri veliki bolečini in pri veliki toploti polagajo hladne obkladke z mrzlo vodo, ledom ali snegom, vodo s kjsom ali soljo. Pri manjših bolečinah in manjši toploti pomagajo vlažnotople kopeli ali

obkladke z otrobi in senenim semenom. Oteklina se da tudi na lahko drgniti z gorko svinsko maslo. Ako se na ta način vnetje ne razkroji, in ako grozi gnojenje ali celo prisada, treba poklicati živinozdravnika.

Ako je ločena skupna zveza kože in pod njo ležečih delov, imamo opraviti z ranami. Pravkar nastale rane z ostrim robom se dajo ozdraviti brez gnojenja, ako se pravilno izčistijo. Pri raztrganih in razbitih ranah nastopi pa vedno gnojenje. Takoj po ranitvi naj se uporablja hladna sredstva kakor sveža voda s kjsom in soljo; ako se rana ognoji, jo je treba čistiti z morno vodo ali s čajem iz senenega drobirja ali iz kamilic. Mazila naj se ne uporabljajo. Ako dobe rane večji obseg, ako so videti slabe, mora priti živinozdravnik. Krvavitve iz malih žil prenehajo navadno že po kratkem času. Pri močnejših krvavitvah naj se pokrije rana z vato, ki se je napolnila s kjsom ali železnim kloridom. Večkrat je treba, da se rana podveže. Toda to naj napravi kak strokovnjak.

Prebavila se rada vnamejo radi kvarnosti v prehrani, pri hipni izpremembi krme, pri preobjedenosti in pri prehladu. Živali ne kažejo nobenega pravega veselja do krme, požirajo slamo, gnoj, gnojnico, apno in dr., medtem ko dobro krmo zametajo. Pri prežvekovalcih se pojavi neredno prežvekovanje. Blato prihaja od bolne živali po dolgih presledkih, je stisnjeno, črno, sluzasto, podobno razredčeni kaši, in večkrat tudi smrdi. Ob enem postane tudi gobec sluzast, živali se poloti neka polirnost in nerazpoloženost. Mrzlca se le redkokdaj pojavi.

Pri primernem ravnanju in dijetli se bolezen kmalu ozdravi. Ako se je pa bolezen zanemarila, traja zdravljenje tedne in tedne. Pri zdravljenju treba najprej odvracati vzroke, žival naj se ne krmji ali pa naj se ji da mala količina

dobrega sena in kot pijača čista voda. Nekaj soli prija živalim. Pri zaprtju naj se da večja količina Glavberjeve soli. Pri driski naj se jim da ovsena ali pa lanena pokuha približno ena skodelica polna z 0,2 gramoma opija dvakrat na dan. Tudi prašek iz 1,5 gr rabarbare, 0,5 gr opija in 1 gr magnezije, kakor tudi klistirske s kamiličnim čajem, nekaj olja in opijsko tinkturo so se izkazali. V dolgotrajnih slučajih treba seveda poklicati živinozdravnika. Ko je žival bolezen že prebolela, naj se krmí delj časa z lahko prebavljivo krmo in naj se komaj polagoma preide na navadno krmo.

Ako liče prebavna motenja v prednjih želodcih, se pojavi zmanjšan, nereden tek, a tudi prežvekovanje postane zelo neredno, če že popolnoma ne preneha. Gibanje vampa izostane navadno. Blato odhaja s težkočo, je suho, stisnjeno in sluznato. Mleka ni več. Žival je potrta, menjuje se mrzlíca, večkrat nastopijo bolečine in zmerno napihnjenje. Pojavi se tudi splošna šibkost in silna mrzlíca, pri kateri naraste temperatura do 39 stopenj. Ako se prične takoj z zdravljenjem, ozdravi žival že po kratkem času, ako se zanemari, potem traja bolezen tedne in tedne in se konča večkrat s smrtnim izidom. Zdravljenje obstoja, v tem, da se ne da živali nič krme, dokler ne začne govedo zopet redno prežvekovati. Komaj v tem slučaju se mu dado male količine dobrega sena in kot pijača sveža voda. Ako se bolnik boljša, naj se količine sena polagoma večajo in naj se mu da tudi razredčena obloda s soljo. Koristna je v začetku tudi večja množina (približno 500 gr) Glauberjeve soli in močno razredčena solna kislina (okoli 20 gr na en liter). To treba dati večkrat, dokler ne pride do redne izpraznitve. Tudi, ko žival ozdravi, naj se ohrani še nekaj časa dijeta z grenkimi sredstvi kakor sviščem (encianom), absintom in kolmežem. V hudih slučajih ne zadostujejo ta sredstva in treba se na vsak način zateči k živinozdravniku.

»Koliko« imenujemo vse nenadno

nastopajoče močne trebušne bolečine pri konjih, pri čemer živali z nogami praskajo, se metajo na tla, se ozirajo na svoj trebuh in dr. Zdravljenje obstoja v tem, da se krepko drgne telo, ki se je bilo prej nekoliko poškopilo s fluidom, kafnim spirítom ali terpentinskim oljem, in da se nato telo pokrije z odejo ali pa da vlažen ovilek okrog trupla. Pri krčevih kolikij učinkujejo notranje klistirke z motovilcem ali čajem iz kamlic ugodno na potek bolezni. Ako bolezen ne poneha v nekaj urah, treba poklicati živinozdravnika.

Napihnjenost pri govedu se pojavi nenadoma navadno po zauživanju mlade sočne detelje in zahteva takojšnjo pomoč. Pri manj hitrem napihovanju koristi salmiakovec (15 gr na $\frac{1}{2}$ lit. vode) ali apno (15 gr žganega apna v $\frac{1}{2}$ l gorke vode) pri odraslih živalih. Ako se je pa napihnjenost takoj razvila, se mora uporabiti ali cev v goltanec ali pa trokar, ki se porine v levo lakočnico skozi trebušno steno.

Tako zvana kronična napihnjenost se pojavlja pri krmljenju s suho krmo. Ona ni posebno huda, se ponavlja večkrat, posebno pri teleh. Vzrok tiči v šibki prebavi. Grenka sredstva kakor svišč in pelinov čaj koristijo. Tudi razredčena solna kislina (10 gr na en liter vode) učinkuje ugodno. Ako pa traja bolezen le predolgo, treba živini zdravniške pomoči.

—:—

Imejte usmiljenje z živalmi!

Lizjka molze mlado kravo. Krava ima nekoliko oteklo vime in je na enem cisku posebna občutljiva. Odkod to? Ker ni bila dekla dotični sisek že v začetku popolnoma izmolzla, radi česa so se napravile kepice zasirjenega mleka v njem, in te povzročajo živali bolečine. To je huda molža posebno pri vročini in pri premnogih muhah v hlevu, ki kravo stalno nadlegujejo. Lizjka sune žival

parkrat v rebra, preden začne molsti, da bi jo s tem ostrašila; kravica se tako rekoč trese od samega strahu. Nekaj časa gre vse v popolnem redu in Lizika si že misli: moje sredstvo je pomagalo. Ko pa pride do občutljivega siska, se strese žival od bolečine, brčne z zadnjega nogu naprej in zvrne Liziki polno golido iz roke, da teče mleko po stelji. Seveda je vsemu temu kriva krava. Lizika vstane, popade za stolico in bije z njo po kravi, ki bi se rada rešila in natezuje verigo. In gospodar, ki pride zraven, in vidi polito mleko in trpinčenje živali, mora še deklo tolažiti, sicer se ta še bolj usrdi. Ako bi bila dekla pred molžo privoščila kravici nekaj prijaznih besed, ako bi jo bila parkrat pobožala in s tem vzbudila v njej zaupanje, bi se bila krava dala čez kratki čas mirno molsti, dekli bi prihranjen trud in škoda.

Zunaj orje Jernač. Tako slabo gre, da drži komaj plug v zemlji; sonce pripeka na hrbet in po mu lije z obraza. Nešteto muh in obadov nadleguje konje, da se plaho izmikajo zdaj na desno, zdaj na levo. To ni nikako udobno oranje, ako grozi plug vsak trenutek izstopiti iz brazde in ako se le s težavo drži plug trdno v rokah. A Jernač ne pomisli, da sodeluje v tem slučaju več neprijetnih okolnosti, nič ne razmišlja, kako odpomoči temu na kak drug način. Ne, vsa njegova jeza se izlije na uboge živali; preklinja in grozi s plužno desko. Konji si prizadevajo, ustreči Jernaču, povlečejo še hitreje in glej, plug je zletel iz brazde in konji ga vlečejo še nekaj korakov naprej, preden jih Jernač ustavi. V tem je pa dosegel njegov srd višek, kajti treba bi pognati konje nazaj, kar je za konja kakor tudi za hlapca enako mučno. Medtem ko vlačí Jernač plug nazaj, vlačí konje za uzdo, da se jim kri pomeša v gobcu s slinami. Pri tem se živali zamočajo v poveznice in Jernač jih mora hočeš, nočeš izpreči, kar se seveda zgodi med preklinjanjem in brcami.

Seveda zahteva oranje trde zemlje v poljni vročini veliko potrpežljivost.

Zakaj si ni dobil Jernač pomagača, da bi mu vodil konje?

Kaj pa šele tedaj, ko obličji kak slab voznik! Kako se morajo pokoriti uboge živali radi voznikove nespretnosti, ki ne zna voditi živali, tako da poskoči en konj vedno v zaprego, medtem ko se drugi umakne nazaj. Če bi bil umiril živahnost prvega konja, če bi bil spodbodel lenobo drugega konja in če bi bil v prvi vrsti odstranil zapreko, položil pod kolesa kako desko, da dobi kolo trdno podlago, bi ne bil izgubil ne toliko truda niti toliko časa. Tako pa leta neutrudno sem pa tja, bije po konjih, da brcajo, vpije in preklinja, nateguje vajeti, voz se mu pa vkljub temu le še bolj udara. Ako so vozniki dobri in pametni ljudje, se konji potrudijo z vsemi svojimi silami, ne da bi jih bilo treba priganjati z bičem, kakor bi hoteli reči: Glej, koliko zamoremo, ker človeško ravnaš z nami. Slab hlapec pa dovede mogoče iste živali v kratkem času do tega, da ne potegnejo nobene vrvi, pa naj se še toliko bijejo z bičem.

Koliko slabih lasnosti imajo živali, ki se morajo zanje hudo pokoriti kakor brcanje, grizenje, plašenje. Kako mučni prizori se večkrat odigravajo v kovačnicah, kjer se trpinčijo konji na razne načine. In če se ozremo po vzrokih, ugotovimo, da so vse slabe lasnosti pri živalih le posledica sirovosti in malomarnosti gospodarjev. Kako se veselí kak hudoben hlapec, ko pošegeče s česalom konja po boku, da se ta obrne in po njem hlasine. Tak konj potem ugrizne vsakogar, ki se mu nepričakovano približa. Slabe lasnosti se pojavljajo pri podkovanju večkrat le radi tega, ker so že prvič grdo ravnali s konjem, meslo da bi ga bili s prijaznostjo pridobili.

Dejstvo je, da vse one osebe, ki slabo ravnaajo z živalmi, iste tudi slabo goje in da voznik, ki ima najbolj mršavo in izdelano živino, zahteva od nje največ, in da skuša nadomestiti z bičem, česar jim ni bil privoščil v negi radi svoje lenobe. Hlapec, ki svoje živali

dobro neguje, ravna tudi prijazno z njimi; zato se prav tako trpinčijo živali iz lenobe, kakor iz sirovosti.

Kolikorkrat vidimo, kako se vračajo voli, pokrijl črez in črez s progami radi udarcev, od dela kakor mučeniki, ki so se morali pokoriti, ker niso tako poslušni, okrepljivi kakor konji, ker so tu pa tam pripognili svojo glavo, da so zgrabili šop trave in ker je bil hlapec prav ta dan vstal slabo razpoložen. Marsikdo se vpraša: rad bi vedel, čemu sem na svetu? in pozabi pri tem, da užije marsikatero lepo uro, ki mu življenje osladi. Če bi se pa mogel vprašati tak vol: rad bi vedel, čemu sem na svetu, ali naj si prislužim slabo krmo s trikratnim delom ali naj se dam poleg tega še pretepati? Kaj naj mu odgovorimo za to njegovo vprašanje?

Ne pozabljajmo, da so nam živali neproštevno podložne, da so od nas odvisne, da moramo biti do njih pravični in da se moramo vprašati: ali ne grem predač, ali ne delam krivice onim, ki se ne morejo braniti, ali ne omadežujem

imena «človek» napram tem, ki nimajo pameti? Ali ni to bojazljivost, strahopetnost, da jih trpinčim, ker mi ne morejo ničesar napraviti? Ali se ne pokore za to, česar niso zakrivili? Ali ne zahtevam od njih, česar ne morejo poiniti? Ali ne zmorem več s prijaznostjo ko s silo? Spoznali bomo, da nas sila že naša lastna korist do tega, da ravnamo z živalmi človeško, ker dosežemo na ta način mnogo več od njih.

Ljubezen do živali se najbolje vsadi že v srce otrok, ki se z njimi največ bavijo in ki lahko postanejo njihovim zaščitniki, kakor postanejo tudi njihovi mučitelji, ko vplivajo na vsprejemljivo mlado dušo slabij vzgledi. Čuvajmo se in ne dajajmo otrokom vzgledov trpinčenja živali, privadimo jih marveč že zgodaj nanje in vcepimo jim prijazno ravnanje v nežno srce. Imeli bomo svoje veselje, ko bomo imeli v svojih otrocih zveste in razumne prijatelje domačih živali. Če se že zarana izurijo v ravnanju z njimi, ne pridejo nikdar do tega, da bi pretepal živali iz neumnosti.

VINOGRADNIŠTVO.

Svinčeni arzenat v vinogradništvu.

Svinčeni arzenat, ki je močan strup, rabimo v vinogradništvu proti vsem onim živalskim škodljivcem, ki razjedajo trtno lisje in cvel. Ti škodljivci so: grozdni molj ali grozdni zavijač, brstni pedic (o tem škodljivcu smo pisali v prejšnji številki), trsni rilčkar ali trtion, trsni pisar, brazdati rilčkar ali železnikar, prešcipavec (klešman), njivska mora in končno tudi majniški hrošč ali keber.

Najhujši škodljivec izmed vseh naštetih je pa prvo imenovani grozdni molj. O velikih škodih, ki jo ta škodljivec prizadene v nekaterih vinogradih in zlasti na kraških latnikih, špalirjih in plan-
tah, je vsako leto precej velika in občut-

na. Ker je pač naš list dozdej pisal vsako leto o tem škodljivcu, ga bom letos predložil čitateljem samo s kratkim opisom. Vešča tega metulja leta, kakor vse večje, ob večernem mraku in ponoči okoli trti in polaga svoja jajčka na zarod. Iz teh jajčk se izvalijo majhne črvčkom podobne gosenice, ki se takoj spravijo na cvetove in jih začnejo žreti. Zlasti jim pa grejo v slast prašniki in pestlci. Ko pojedó cvetove na enem grozdu, prejdejo na drugi. Ko dorastejo se zabubijo. Iz teh bub se pa razvijajo v juliju novi metuljčki in ti začnejo polagati jajčka na grozdje, ki je takrat, kakor brinje debelo. Iz teh jajčk se izvalijo gosenice, ki začnejo žreti jagode in jih vrtati. Napadene jagode navadno se-

gnijejo. Gosenice, ko so dorasle, se zabubijo in prezimijo v razpoklinah starega lesu, bodisi na trti sami, bodisi v kolju.

Izmed vseh številnih načinov zatiranja groznega molja, ima najboljši uspeh škropljenje s svinčnim arzenatom. Škropi se pred cvetenjem prvič in za časa cvetenja drugič. Za škropljenje se rabi 1 kg svinčenega arzenata na 100 litrov vode. Svinčeni arzenat se prodaja v zaprtih škafah od 1, 2, 5 in 10 kg vsebine. Škafila se previdno odpre tik pred uporabo in svinčeni arzenat se v nji dobro s kako palčico premeša. Nato se vzame nekaj litrov vode in v tej vodi se ta svinčeni arzenat najprej dobro premeša. Ta se potem zlije v ostalo vodo in se pred vsakim napolnjenjem škropilnice dobro premeša. Škropi se s samim arzenatom ali se pa tudi ob enem prida tekočini tudi modra galica in apno. Taka brozga koristi ob enem tudi proti peronospori. Škropiti je potreba z močnim pritiskom, da se zmoči ves zarod. Če potem gosence zrò oškropljeni zarod, se zastrupijo in poginejo. Tako se godi vsem drugim škodljivcem, ki se spravijo na oškropljeno trto ter začno žreči oškropljeno trtno listje.

Svinčeni arzenat je strup, ki vpliva samo na notranje organe, t. j. na prebavila. Torej škodljivec ne pogine, tudi če ga premočimo z raztopino arzenata, če nič od tega strupa ne požre. Zato se pa mora pravočasno škropiti s tem sredstvom, ker n. pr. če so gosence že dorasle in prenehale objedati cvetove, pripravljajoč se na zabubenje, ne pomaga škropljenje nič več.

Pri škropljenju s svinčnim arzenatom se moramo držati sledečih navodil:

1. Pred vsakim napolnjenjem škropilnice pomešaj dobro raztopino in isto tako stresaj med škropljenjem po večkrat škropilnico, ker svinčeni arzenat je težak in se rad ulega na dno.

2. Za napravo raztopine rabi samo tako posodo, ki jo ne rabiš za drugo,

kakor za napravo modre galice in drugih škropil. V njej ne smeš nikdar hraniti užjnih pijač in jedil.

3. Če škropiš proti grozdnemu molju, pazi da zadeneš dobro zarod. Listja ni potreba škropiti.

4. Ko škropiš, drži usta zaprta in ne kadi, da se ne zastrupiš.

5. Poškropljenega listja ali pa plevela, trave in drugih pridelkov ne dajaj živini prej, kakor jih spere več dežjev. Najbolje storiš, da morebitno travo pod trtami že pred škropljenjem požanješ.

6. Po izvršenem škropljenju si dobro umij roke in obraz, da ne zanesesh slupa v usta.

7. Če bi se pri delu slučajno in po neprevidnosti, kar se pa zelo redko in ne tako lahko zgodi, če si le kolčkat previden, pij močno osoljeno vodo in strup bo zgubil svojo moč. Sicer se pa to zelo redkokaj pripeti, ker pomisliti moramo, da je uporaba sirupov v borbi proti škodljivcem v vseh panogah kmetijstva v modenem gospodarstvu splošno v rabi, in da se kljub temu ne čuje, da bi se kdo pri škropljenju zastrupil.

Svinčeni arzenat dobite pri trdki «Vinoagraria» v Gorici v škafah od 1, 2 in 5 kg. (Op. ured.) J. U.

—:—

Najvažnejša navodila za žveplanje in škropljenje trt.

Obe ti dve opravili sta v vinogradništvu tako važni, da mora naš list vsako leto ob tem času pisati o njih. Za letos se omejimo samo na sledeča kratka in prepotrebna navodila:

Kupuj samo zanesljivo modro galico in daj prednost domači galici, ker angleška ni nič boljša od domače, čeprav je nekaj dražja. Primerna cena galici bo najbrž od 2.45 L. do 2.55 L. kg. Angleška bo stala tudi L. 2.70 do 2.80 kg. Žveplo bo stalo približno L. 1.35 kg.

Za prašenje s žveplom je rabiti naj-finejšo ventilirano žveplo. Dobro je tudi tako žveplo, kateremu je bilo pomešano 3—5% fino zmlete modre galice, ali ista količina prahu «Caffero». Prašenje s takim žveplom pomaga ob enem tudi proti peronospori. Za prašenje žvepla je najbolje rabiti prav take žveplalnice bodisi nahrblne, bodisi ročne, ki so opremljeni z opravo za drobljenje žvepla, preden ga izpihnejo. Žveplati je samo ob mirnem in suhem vremenu. Prvič je žveplati, ko dosežejo poganjki 10—15 cm dolžine, drugič pred cvetenjem in tretjič 14 dni po cvetenju.

Potrebno raztopino modre galice je napraviti takole: V dve orni denemo v vsako po 50 litrov vode. V eno orno obesimo odmerjeno količino modre galice, da se raztopi. Ko se je orlica raztopila, vzamemo iz orne s čisto vodo pet litrov vode in v tej vodi ugasnemo enako veliko količino dobrega živega apna. To ugašeno apno precedimo skozi sito in ga pomešamo med čisto vodo v orni. Ko smo to storili, vlijemo med neprestanim mešanjem raztopino modre galice v apneno vodo in ne obratno, kakor je to pri nas v navadi. Če smo rabili dobro in čisto živo apno, smo lahko

brez skrbi, da je bilo apna dovolj in da raztopina ne bo smodila trte. Če pa dvomimo in če apno ni bilo prvovrstno, pa preizkušamo lahko raztopino na njeno pravilnost s pomočjo koščeka fenolftalein papirja. Če ta papir, ko smo ga potopili v raztopino, ne pordeči, je bilo apna premalo in zato ga moramo še dodati. Ugašenega apna se rabi na vsak kg galice 1 kg in $\frac{1}{2}$. Malo več apna, kolikor je potreba, ne škodi, premalo pa utegne biti usodno za trte.

Pri nas se navadno dela premočna raztopina modre galice. Izkušva raznih strokovnjakov so dognala, da za prvo škropljenje popolnoma zadostuje 1 kg, za drugo $1\frac{1}{2}$ kg in za poznejša škropljenja pa 2 kg modre galice na 100 litrov vode. Rabiti več kakor 2 kg galice na 100 litrov vode, se pravj tratiiti galico in z njo denar.

Najvažnejše pa, kar mora vsak vinnogradnik vedeti, je, da škropljenje z modro galico le preprečuje bolezen in je ne zdravlj. Zato je razumljivo, da moramo trte škropiti, še preden obolijo, in ne pozneje, ko so že bolne.

Škropiti je po potrebi večkrat in sicer 3—6 in tudi večkrat. J. U.

MLEKARSTVO.

Kako presojamo na podlagi običajnih preizkušenj pristnost mleka?

Ker so naše mlekarnice le zelo pomanjkljivo opremljene z aparati za preizkušnje mleka, se bodo podatki nanašali samo na specifično težo, odstotek maščobe in na količino smetane. Specifično težo ugotovimo z mlečnim gostomerom (laktodenzimeter), odstotek maščobe z Geberjevim aparatom in količino smetane pa s kremometrom.

Prvi slučaj: mleku je bila določena voda.

Povprečna specifična teža svežega in priskega mleka je 1030. Voda ima, kakor je znano, specifično težo 1000. To se pravi: en liter mleka tehtja poprečno 1030 g in 1 liter vode pa točno 1000 g. Če torej pri mešamo mleku vode, se bo njegova specifična teža v razmerju s količino vode, ki mu je bila dodana, več ali manj zmanjšala. Mešanica od enake količine vode in enake količine priskega mleka bo torej tehtala približno 1015 g. V praksi pa navadno ne bomo

imeli prilike ugotoviti tako velikega dodatka vode, toda 1—2 litra vode na 10 litrov mleka, pa žalibog, ni redkost. En liter vode na deset litrov mleka, zmanjša specifično težo za tri stopnje in dva za šest stopenj itd.

Dodatek vode pa ne zmanjša samo specifično težo mleka, ampak tudi odstotek maščobe in količino smetane. Zato sklepamo, da je bilo mleko podaljšano z vodo iz sledečih podatkov:

1. nizka specifična teža (pod 30 stop.);
2. nizek odstotek maščobe (pod 3%);
3. malo smetane (pod 10 stop. na kremometru).

Drugi slučaj: mleko je bilo več ali manj posnelo, ali pa mu je bilo dodano s posnemalnikom posnelo mleko.

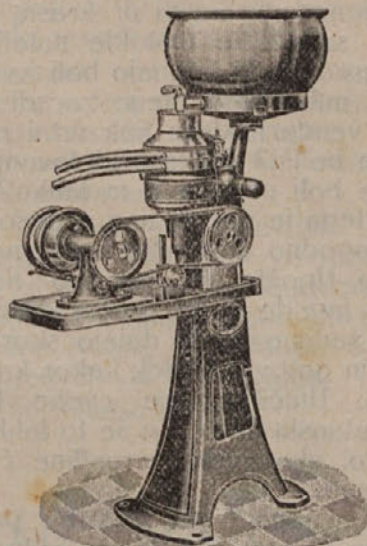
Ta način potvorbe mleka zviša specifično težo mleka na 34—37 stop. To zvišanje specifične teže si razlagamo na ta način, da s posnemanjem odvzamemo mleku mast, ki je lažja od vode in mleka in zato seveda ima posnelo mleko večjo specifično težo kakor sveže in naravno mleko. Isto se zgodi, če naravno mleko pomešamo s posnetim. Zato sklepamo in spoznamo iz sledečih znakov, da je bilo mleko posnelo, ali pa pomešano s posnetim mlekom:

1. visoka specifična teža (od 33—34 stop.);
2. nizek odstotek maščobe (pod 3%);
3. malo smetane (pod 10 stop. na kremometru).

Tretji slučaj: mleku je bila pridana voda in posnelo mleko.

Na ta način potvarjajo mleko bolj prefrigani »pančerji«, ker je namreč ugotovitev nekoliko težje izvršljiva, ker

specifična teža v tem slučaju ne pove nič, ker kolikor zniža pridana voda specifično težo, toliko jo potem pridelek posnetega mleka zopet zviša. Zato

Posnemalnik „Roth“ za 500-750 litrov na uro
na ročni in električni pogon.

lahko kaže mlečni gostomer popolnoma normalno, čeprav je bilo mleko potvorjeno. Tako potvorjeno mleko kaže sledeče znake:

1. specifična teža je normalna (30—32 stop.);
2. zelo nizek odstotek maščobe (navadno 2% in še manj);
3. zelo malo smetane (samo 4—5 stop. na kremometru).

Končno omejам, da bi bilo zelo važna za pravilno ugotovitev potvorbe mleka tudi ugotovitev količine masti prostih snovi v mleku. Ker pa takih aparatov naše mlekarne nimajo, sem te podatke, čeprav zelo važne, izpustil.

JUST UŠAJ.

VRTNARSTVO.

Vrtne jagode.

Čudno da v naših krajih ni nobenega zanimanja za ta prekrasni in tako okusni sadež. Le malokje naletimo na kako gredico, ki jo imajo bolj za veselje in radi mikavnosti, nego zaradi pridelka. In vendar! Ali je kak vrtni pridelek lepši in boljši? Ali je pridelovanje kake rastline bolj preprosto in lahko? Vrtu vsega tega je pa pri nas povsod podnebje ugodno in zemlja primerna za to rastlino. Upoštevati moramo nazadnje še, da jagode rode precej drugo leto, ko jih sadimo in da dajejo skoraj tako reden in gotov pridelek kakor kaka povrtnina. Unčiti more cvetje le hud spomladanski mraz, pa še to lahko preprečimo, ako cvetoče rastline čez noč pokrijemo.

Vrtne jagode so skoraj prvi zelo zaželjen polletni sad, ki se vedno lahko dobro izpeča, zlasti v bližini večjih in prenožnejših krajev. Sicer pa ni, da bi morali prav pri vsakem pridelku gledati na izkupiček. Zakaj bi tudi sebi in svojim otrokom ne privoščili kaj lepšega in boljšega! Na vsakem večjem domačem ter na šolskem in župnijskem vrtu bi morala biti stalna greda z jagodami.

Ker je polletni čas najugodnejši za zasajanje vrtnih jagod, podajam tu prav kratko navodilo, kako se sade in oskrbujejo, da imamo že drugo leto pridelek.

Konec julija in začetek avgusta je najugodnejši čas za nov nasad. Takrat zasajene rastline imajo dovolj časa, da se dobro ukoreninijo, okrepi in nastavijo v velikj množini prve začetke cvetnega popja za drugo leto.

Jagode ljubijo globoko, rodovito zemljo in veliko solnca. Zato izberemo zanje solčno gredico z dobro pregnojeno, če mogoče bolj močno zemljo, ki drži vlago. Prostor proti koncu julija globoko prekopamo in močno pognojimo. Pri tem delu moramo paziti, da ne

spravimo na površje spodnje mrlice zemlje. Gnojimo z dobrim predeležnim kompostom, ali pa z vležanim živjanskim gnojem. Svež gnoj naravnost izpod živine ni ugoden. Dobro je tudi, ako moremo dodati nekoliko Thomasove žlindre. Gredice napravimo po 80 cm široke, vmes pustimo pa po 30 do 35 cm širjave za stezjice. Na vsako gredo posadimo po 2 vrsti, in sicer vrste po 40 do 50 cm narazen.

Najboljše sadjke si vzgojimo sami od rodovitnih in zdravih starejših jagodovih grmičev ki celo leto poganjajo močvazaste, na vse strani razpletene živjice. Kjer ima taka živjica oko, požene v vlažna tla korenjnice, navzgor pa liste. Takih mladih rastlinjc narežemo proti koncu junija ali v začetku julija in jih previdno posadimo nekam na vrtu v prav dobro rahlo, vlažno zemljo precej na gosto, da se dobro ukoreninijo. Odtod jih bomo v začetku avgusta presadili na stalno mesto. Prvi teden morajo biti sadjke pokrite s kakimi vejami, da so v senci in pa zaliti (ozjroma poskropiti) jih moramo vsaj enkrat da dan.

Jagode presajamo vedno le ob dežju ali oblačnem vremenu, ali pa vsaj proti večeru, da jih ne zadene solnce in ne zvenejo. Kdor utegne, naj jih prenese iz vzgojevalnice na stalno gredo s kepo. Tako presajene skoraj nič ne čutijo premeštivje. Takoj, ko rastline presadimo, jih moramo dobro zaliti. Potrebno je tudi, da mladi nasad prvih 14 dni vsak večer poskropimo, zlasti ob suhem, vročem vremenu. Jagoda potrebuje sploh jako veliko vode in zalivanje zelo pospešuje rast in razvoj. Ko so se prijele in začele bujno rasti, je glavna skrb pri kraju. Odslej jagodnjak ne potrebuje nobene posebne oskrbe, ker ga ni treba okopavati kakor drugo povrtnino. Samo plevela ga varujemo in po potrebi zalivamo.

Meseca novembra pokrijemo grede z jagodami 5 cm na debelo s kratkim gnojem, toda le zemljo med rastlinami. Grmčev samih ne smemo pokriti, ker bi utegnili gniti pod odejo. Kdor njima gnoja, naj vrže po jagodah kako smrekovo vejo, ki takisto varuje pred mrazom. Sicer je večina žlahtnih vrtnih jagod precej neobčutljiva za mraz, vendar se včasih pripeti, da pozebejo, posebno mlajši nasadi in kadar je huda zima brez snega.

Jagodnjakov navadno ne gnojimo, ker moramo že pri zasaditvi skrbeti za zadostno zalogo v zemlji. Vendar jim dobro tekne, ako jih pred in po cvetju zalijemo z gnojnico. Preveč dušika jim pa ne ugaja, ker potem zelo divjajo v listje, pa manj rade.

Ko jagode oberemo, moramo vse živice porezati in to delo ponoviti, ko-

likorkrat je potrebno, ker sicer prarastejo na gosto vso gredo ter oslabe prvotne rastline. V avgustu, od drugega leta naprej, je dobro porezati vse večje liste. Ponekod jih kar površno pokosijo ali požanjejo. S tem se vzbudi novo življenje v rastlinah in so drugo leto bolj rodovitne. Srčne liste moramo pri tem poslu seveda varovati.

Jagodnjak najbolje rodi drugo in tretje leto, potem pa jame pešati. Treba je novega nasada na drugem mesiu. Več kot pet let nikakor ne kaže imeti jagod na enem kraju.

Na jagodah se pojavljajo včasih razne bolezni. Takoj ko opazimo, da listje ni zdravo, izrujemo napadene rastline in jih sežgemo. Priporočljive vrste so: Laxton Noble, kralj Albert Saksonski, Sieger, Royal Sovereign, Delicaless in še mnogo drugih.

GOSPODARSKI KOLEDAR.

Maj.

Poljedelstvo: Nadaljevali je s sajenjem krompirja in s sejanjem turščice, sirka ali meljaka, lanu, konoplje, pese, buč, fižola in graha. Presejaj zeljne (kapusove) sadike in sadike krmske pese na stalno mesto. V maju začne pletev, okopavanje in osipanje rastlin. Oplej žito, okopaj krompir in turšico. Kmalu po okopavanju naj se krompir in turšica tudi osujeta. Tudi krmsko peso je treba v prvič plitvo okopati. Okopaj in osipaj le v lepem in suhem vremenu, ako hočeš doseči pravi namen okopavanja in osipanja, ki je pred vsem rahljanje zemlje in zalivanje plevela. V tem mesecu se začena košnja inkarnatke (rdeče) laške detelje, lucerne, krmske rži itd. Po krmski rži in inkarnatki obsej njivo s činkvantinom ali pa obsadi jo z zeljem ali s krmsko peso.

Živinreja: Kdor ni začel že aprila z zelenim krmljenjem živine, bo gotovo

prišel maja. Upošléva naj se, kar je bilo nasvetovano glede zelenega krmjenja za april. Bodí prevjeden posebno pri krmljenju mlade rdeče detelje, ki zelo rada povzroči nevarno napenjanje. Zato pazi, da se mlada detelja ne ugreje in ne postane vela. Mešaj med njo suha krmila (seno, slamo). Zelena krma se lahko poklada v primernih množinah vsem domačim živalim, le vprežna živina (konji, volji) se ne priporoča krmiti z zelenimi krmili, temveč le s suho pičo. — Ko začneš goniti živino na pašo, daj ji, preden gre na pašo, nekoliko suhe klaje, a tudi paši jo spočetka le po malo časa. Po paši ji tudi pokladaj še suho krmo. Živino, ki ima oditi maja na planjske pašnike, je treba pred odhodom na planine že dobro privaditi na pašo. Mlade živali, ki niso še privajene na pašo in tudi ne na hojo, je treba posebno na hojo toliko bolj privaditi, čim daljša je pot iz doline v planino. — Maja meseca je pol iz doline v planino. — Maja meseca je skrajni čas, da pustimo cepiti vse

prašiče proti rdečici. Bolje je plačati nekaj lir za cepljenje vsakega prašiča, kakor pa priti v nesrečo in utrpeli škodo za več shtakov ali celo tisočakov. Hude izkušnje prejšnjih let naj vas izmodrijo. Težki tasočaki so šli po vodi, ker se prašiči niso cepili proti rdečici.

Čebelarstvo: Letošnje leto obeta biti za čebelarje nekoliko boljše od lanskega. Če pojde tako naprej, smemo čebelarji z zaupanjem gledati v bodočnost, na akacijevo pašo. — Če nisi še, pripravi si za medišče in roje potrebno satovje, opremi okvirje z žico, itd. Letos bodo imeli najbrže vsi panji dovolj novega medu; a če tega ni, dodaj jim pravočasno. Sedaj se rade naselijo v panjih mravlje, zlasti v zadnjem delu, ki so prav nadležne. Da jih odpraviš, pošlavi v panj na mesto, kjer se mravlje zbirajo, v sladkorni ali medeni vodi namočeno gobo; ko bo na gobi, kamor jih privabi, sladka pijača, dovolj mravelj, vrzi jo v vrelo vodo. Tako mravlje zatremo. — Če prevažáš na pašo, bodi previden. Priksrbi si pravočasno vsa potrebna dovoljenja. Za vožnjo si moraš panje prav dobro pripraviti, da se ti ne usuje med potjo roj čebel iz panja.

Kletarstvo: V maju in sicer še pred cvetenjem vinske trle, moramo vsekorkor vino v drugič pretočiti. Pri pretakanju zakadimo sode z žveplom, ali pa dodamo vynu 7 g kalijevega sulfita, ali pa isto količino kalijevega metabisulfita. Posodo, ki ostane prazna, je dobro zakaditi z žveplom in to žveplanje je ponoviti vsake tri tedne. Paziti moramo, da so sodi vedno polni. Zato je zalivanje v vsakem drugem tednu neobhodno potrebno. Vino, s katerim zalivamo, mora biti zdravo in dobro.

Vinogradništvo: Običajno požene trla že v prvi polovici tega meseca eno ped visoke poganjke. Tedaj bo zadnji čas, da se napanjalci pripognejo in povežejo. Po dokončanem pregibanju moramo trle prvič poprašiti z žveplom. Potrosi naj se le malo žvepla, ker na debelo potroseno žveplo bžge kaj rado

poganjke. V drugi polovici tega meseca bo najugodnejši čas za cepljenje v zeleno. Proti koncu meseca bo potrebno tudi škropiti trle z brozgo modre galice in apna. Za prvo škropljenje je rabiti kvečjemu 1 kg modre galice na 100 l vode. Če so trle slabe rašče, pognoji jim s žilskim solitrom. Tudi zavitkov od trljona ne pozabi objrati.

Sadjarstvo: V sadovnjaku ni razen zaliranja škodljivcev drugega važnega dela. V tem mesecu zatiramo majskega hrošča, gosenice in cvetoderja in listne uši. Hrošče zatiramo z otresanjem, isto-rako cvetoderje in gosenice. V boju proti gosenicam nam služijo dobro posebne škarje na visokem drogu. S temi škarjami odrežemo vršičke z zapredki in jih sežgemo. Listne uši, ki delajo veliko škode zlasti na breskvah, pokončujemo s tobačnim izvlečkom, kvasijevimi škarkami in s svinčnim arzenijalom. Mladu zelenje škropimo le zarana zjutraj ali proti večeru. Če je mah suh, zalivamo zlasti letos posejano sadno drevje. Precepljenemu drevju privežimo palice, da nam cepičev ne polomijo plitci.

Vrtnarstvo: Glavna opravila v tem mesecu so zalivanje in škropljenje, gnojenje z gnojnico, pletev in okopavanje. Berejo se že spomladanska solata, radič in špinača. Pa tudi nekatere druge rastline, kakor grah, zgodnje zelje, redkvica nam dajejo že pridelek. Ako nismo zastavili fižolu-pletencu (rakljavcu) kolov že pred sajenjem, je treba, da mu zdaj denemo kole. Iz zimskih gredic presajamo na stalno mesto papriko, v kolikor nismo tega storili že aprila. Pregosto zelenjavo, posebno solato, repo, peso itd. je treba zredčiti. Za poletno rabo sejemo: kodrasto zelje, rožnato ali glavčasto zelje, rdeči radič. Proti koncu maja sadimo karfijol, brokole in vrzote. Ko postane kaka leha prosta, jo posadimo lahko s fižolom, ki nam da stročje pozno poleli ali zgodaj ješeni. Kumare je preščičiti in jih oblikniti z vejevjem. Oblikni tudi grah. Paradižnikom deni kolličke, h katerim jih rahlo

priveži z rafijo. — Če nimaš domačih gnojil, pred vsem gnojnice za zalivanje zelenjave, si lahko pomagaš z umetnim gnojili. Na vsakih 100 l vode deni 250 g superfosfata, 125 g kalijeve soli in 225 g čiljskega solitra.

Travništvo: Kjer je zgodnja trava, začneš lahko kositi. Zapomni si, da je najboljši čas za košnjo trave takrat, ko je večina trav v cvetju.

Cvetličarstvo: Na cvetličnih gredah so odcveteli tulipani in hijacinti. Sredi maja nasadimo na te gredice letnih cvetlic. — Iz toplih gred presajamo astre, cinije, nageljne itd. Napravljamo potak-

njenje od krizanlem. Proti sredji maja sadimo nakalne dalije. Nenakaljene sadimo nekoliko prej. — V maju sejemo tudi trajnice in dvoletne cvetlice. — Sedaj je čas, da okrasimo okna in verande s primernimi cvetlicami. — Sobne cvetlice prenesemo na vrt in jih postavimo v bolj senčnat kraj. Oleandre postavimo na sonce in jih redno pa prav izdatno zalivamo. Ugaja jim posebno razredčene gnojnice. — Vse sobne cvetlice moramo vedno in izdatno zalivati. Bolne in slabotne sobne cvetlice presadimo v izpraznjene tople grede, da si tu opomorejo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Št. 41. — S. R. v K. nam piše: Pred nekaj meseci mi je poslala neka tvrdka reklamno knjižico, v kateri se priporoča nabava posebnih električnih aparatov, s katerimi je mogoče črpati električno energijo iz zraka in voditi jo v zemljo. Ta električna energija deluje baje potem na rastline tako kakor umelno gnojilo in pospešuje zelo rodovitnost zemlje in poboljša tudi kakovost pridelka. Tako stoji zapisano v tej knjižici. Jaz sem pa »neverni Tomaž« in ne verujem rad vsaki reklami. Zato Vas prosim, da mi v listu daste pojasnala, če je to res in ako se nabava takih aparatov splošno izplača.

Odgovor: Ker nimamo lastnih izkušenj v tem pogledu in ker ni znan natančno sistem aparata, ki ga knjižica priporoča, se omejujemo le na izjavo poljedelske visoke šole v Bonnu v Nemčiji, ki je preizkušala Frischov aparat za električno gnojenje zemljišč. Po večletnih in mnogostranskih preizkušnjah tega aparata je ta šola dognala, da je uspeh enak ničli. Ker je skoraj gotovo aparat, za katerega povprašujete, napravljen po istih načelih, Vam ne svetujemo nabave aparata.

Št. 42. — G. N. v B. vpraša: Ker se bliža čas, ko bo treba škropiti vinograde, bi rad vedel ali je res bolje delati galično raztopino na ta način, da se raztopina galice vlija v apneno vodo in ne narobe, kakor se pri nas navadno dela.

Odgovor: Izkušnje raznih strokovnjakov so ugotovile, da je res tako in zato Vam tudi priporočamo, da delate pri napravi galične raztopine tudi Vi tako.

Št. 43. — Vprašanje: F. M. v G. bi rad vedel, kako je najlažje zatreti polže, ki mu delajo veliko škodo na polju in vrtovih.

Odgovor: Proti polžem je najbolje naťrositi proti jutru fla s prahom od živega apna ali s kuhinjsko soljo. Polži, ki lezejo čez apno, zgubijo mnogo slane in kmalu poginejo. Isto tako se zgodi tudi s polži, ki lezejo čez sol in se ranijo ob njo. Veliko pomaga tudi pobiranje polžev po noči.

Št. 44. — Vprašanje: Z. V. v H. nam piše: Ker imam le malo število panjev, bi rad to število čimprej pomnožil in zato bi rad vedel, naj li pospešujem rojenje.

Odgovor: Ako imate Žnideršjčeve panje ali pa ako imate ameriške panje, ne devajte na nje medišča. Čebele bodo imele malo prostora v panju in zato bodo rade in večkrat rojile. Jako pospešuje rojenje tudi pitanje čebel z razrednim medom.

Št. 45. — B. L. v C. nas vpraša: Ker nisem imel zadosti gnojila, sem krompirju premalo gnojil. Katero umetno gnojilo mu lahko še potrosim, da bo krompir bolje rodil.

Odgovor: Kupite si za vsak ar površine 2 kg čilskega solitra. To gnojilo potrosite, ko bo krompir pol pedi visok v dveh obrokjih po 1 kg na sto štirjaških metrov. Prvi obrok potrosite, kakor omenjeno, drugi pa tik pred cvetenjem krompirja. Gnojila ni potreba podkopavati.

Št. 46. — Isti vpraša: Imam deteljišče, ki nič kaj dobro ne uspeva, ker je najbrž zemlja prepusta. Kakšno gnojilo je najbolje trositi po deteljišču in kdaj se trosi,

Odgovor: Najboljša gnojila za deteljišča so gnojila, ki vsebujejo fosfor in kalij. Ta gnojila so Thomasova žlindra, superfosfat in pepel. Thomasova žlindra se trosi v jeseni, supersosfat in pepel pa spomladi. Gnojila za deteljišča ni dobra.

Št. 47. — I. K. iz V. nam piše: V kratkem času mi je nekaj mladih kokoši nenavadno poginilo. Neko jutro sem dobil kar dve kokoši v kurniku mrtvi. Raztelesil sem ju in našel nisem nič drugega, kakor bele madeže na je. Kakšna je ta bolezen in kako se prepreči oziroma ozdravi?

Odgovor: Vaše kokoši so imele gotovo bolezen, ki ji pravimo jetrna in črevesna jetjaka. Bolezen je nalezljiva in zato vam lahko ugrabi polagoma vse kokoši. Prenos bolezni na druge kokoši se vrši z odpadki, ki so sluzasti, in s slino, ki se cedi iz kljuna. Ta slina pride pri jedi med jed in pri pitju med vodo. Če poleg druge kokoši pijejo to vodo in jedó to jed, se okužijo s to boleznijo. Če hočete svoje kokoši obvaro-

vati pred to boleznijo, morate v prvi vrsti hitro opazovati vse svoje kokoši. Če opazite, da kaže ta ali ona kokoš znake obolezlosti, jo zakoljite. Meso je še užitno, le drobovje in jetra se morajo sežgati ali pa globoko zakopati. Svetujem Vam tudi, da ne rabite jajc od svojih kokoši za podlaganje pod kločo. Kurnik pa morate temeljito razkužiti z 2—3% raztopino kreoline v vodi, pomešani in pobeljati z apnenim beležem. Sedala je najbolje sežgati in napraviti druga. Med pitno vodo dajte kokošem kosček železne galice.

Št. 48. — Vprašanje: S. K. v R. — V neki knjigi sem čitala, da je dobro dajati perutninj nekaj zdrobljenega oglja. V tej knjigi pa ni bilo povedano, zakaj je dobro dajati perutnini ogljenih zrn in kako je krmiti perutnino z njimi. Zato Vas prosim, da mi to pojasnite.

Odgovor: Ogljena zrnca vplivajo v kokošjem želodcu in v črevih zelo povoljno, ker preprečujejo nevarno skisane hrane v njih. Ogljena zrnca se potrosijo po dvorjšču, ali pa se primešajo kakor sol otrobom.

Št. 49. — I. A. Rule — vpraša: Ali se sme 5 tednov starim telicam dajati s posnemalnikom posneto mleko.

Odgovor: Seveda. Le začeti se mora po malem in vedno v večji meri nadomeščati polno mleko s posnetim, ki pa mora biti vedno sveže, sladko in nič kislo.

Št. 50. — I. A. Rule — vpraša: Pri nas opažam večkrat, da cepiči na jablanih poženejo mesto lepo razcvelih mladik veliko število v majhen grmič združenih poganjkov, ki kmalu zastanejo in mesto, da bi napredovali, se posušijo. Kaj je temu vzrok in kako pomagati?

Odgovor: Tej bolezni se pravi »smetljaj« in jo povzročajo posebne glivice. Pojav pa ni še dobro preučen. Pomagali pa ni mogoče takim cepičam. Bolezen tjči že v cepiču in zato ne smemo jemati cepičev od takih dreves, ki kažejo to bolezen.

GOSPODARSKI DROBIŽ.

Pridelovalcem špargljev v znanje.

Fašistovski sindikat trgovcev v Gorici, je poslal vsem izvozničarjem zelenjave obvestilo, da se morajo tudi letos držati točno sklepa od lanskega leta o kakovosti in dolžini špargljev za izvoz. Sklenilo se je namreč, da ne smejo šparglji, določeni za izvoz, presegati dolžine osemnajstih centimetrov in da morajo biti lepo sortirani in očiščenji. To je tudi v interesu samih kmetovalcev, ker drugače izgubljajo gorjski šparglji na trgih svoje dobro ime in zato tudi mi priporočamo gojiteljem špargljev, da se držijo točno gornjega sklepa, in da ne nosijo daljših špargljev na trg.

—:—

Bitka za topolo.

Številnim dosedanjim »gospodarskim bitkam«, t. j. pokretom, ki jim je namen vzpodbujati proizvodnjo v posameznih gospodarskih panogah, se pridružijo v kratkem še živahna propaganda za saditev in gojitev topole.

Do sedaj smo imeli najprej žitno bitko, bitko za lipo, propagando za riž, za slamnike itd. Tudi propaganda za topolo ima velik gospodarski pomen, ker je topolov les dragoceno in prepozebno blago. Velike množine tega lesu potrebujejo tovarne papirja in nova propaganda za topolo je torej ob enem tudi propaganda za povzdigo industrije papirja.

V Rimu se je sestal te dni pripravljalni odbor, ki mu je poverjena skrb za ustanovitev nacionalnega društva za topolo. Minister Belluzzo je imenoval že pred časom posebno komisijo, ki naj preišče posamezna porečja ravno z ozirom na propagando za povečanje domače proizvodnje topolovega lesa. Ta

komisija je priskala reko Pad. Med drugim je prišla komisija do zaključka, da je za povzdigo gojitve topole pred vsem potrebno, da se preuredijo sedanjí predpisi glede rečne policije, tako da bodo v skladu s cilji, ki jih zasleduje propaganda za topolo.

—:—

Majski hrošč.

Da je majski hrošč nevaren škodljivec, je znano, in nikakor ni samca zglede, da so hrošči v enem dnevu ogolili velik hrast poln lisija. Stanje njegove požrešnosti tvori pa le kratko dobo v hroščevem življenju, kajti v košatih drevesih se mudi kot popoln hrošč po navadi le štiri tedne; njegova največja škodljivost tiči v neznanski požrešnosti, ki jo razvija skozi štiri leta — toliko časa se telesno razvija — in posebno še kot podjed (ličinka). Na srečo pa imamo prav ta podjed v prirodi nekaj zelo hudih sovražnikov, pred vsemj imenujemo krta, ki použije na dan do štirideset takih podjedov, kar znaša za celo polje lepo število 7200 podjedov. Pred nekaj leti se je napravil poskus, uničiti podjede z gojitvijo posebnih gliv (*botrytis forella*), ki vderejo v telo ličinke in jo pokončajo, toda vse postopanje, pri katerem se je morala vsa zemlja prepojit s temi glivami, je bilo le predrago in zato so se taka bojna sredstva opustila.

Kar se tiče mišičje moči, stoji hrošč med vsemj žuželkami na prvem mestu. Raziskovalec Plafau je menil s pomočjo malega, z gramj obleženega vozčka, ki ga je moral hrošč vleči, to moč in prišel pri tem do presenetljive ugotovitve, da razvija hrošč v primeri s svojo velikostjo enako silo kakor lokomotiva. Primera med telesno težo hrošča in težo vozčka, ki ga je vlek, je do-

gnala, da zamore vleči hrošč štirinajstkratno svojo lastno težo in da napravi s tem delo, ki je eden in dvajsetkrat večje od dela krepke vprežne živine.

V začetku četrtega desetletja prejšnjega stoletja so hoteli hrošča tudi izkoristiti. Učenjak Glaser je predlagal z vso resnostjo, naj bi se izdeloval iz hrošča plin za razsvetljavo, pri čemer bi se, tako je trdil nadalje, ostanki uporabljali za čiščenje sladkorja. Tak poskus je leta 1840., ko je bilo izredno veliko hrošcev, tudi popolnoma uspel.

—:—

Zakaj se češplje rožičijo ?

Večkrat čujemo od deželanov, da se češpljev zarod posebno močno rožiči, tako da pridejo ponekod ob ves pridelok. Malokdo pa pozna vzrok te čudne prikazni, ki včasih popolnoma izgine, včasih se pa zopet pojavi vsekržjem.

Koncem maja in začetkom junija, ko bi se imela tvoriti češpljam koščica, se nekateri češpljevi plodovi čudno izpremene. Plod se namreč namehuri v mesnat, puhel, neokusen izrodek, podoben rožiču. Nazadnje se prevleče z belkasto, pozneje pa rdečkasto nadahnjeno prevlakom, in prezgodaj odpade.

Vzrok temu pojavu je neka glivica (*Exoascus pruni*), katere podgobje (micele) raste trajno na češpljevih vejicah. Ako priraste glivica do cveta, pokvari plodnico, da se ne more redno razviti, ampak se popači in napihne v rožič. Na površju tako popačenega ploda (rožiča) zori potem tros, ki se raztepe po zraku in ako pade na vejico češpljevega drevesa, izkali ter se tako stalno ohrani na drevju. Najbrže je spomladno vreme krivo, da se kako leto glivica bolj razpase nego drugo. Letošnja deževna spomlad je bila razvoju gošovo ugodna.

Že iz tega kratkega pojasnila more vsakdo razbrati, da obramba pred tem škodljivcem ni lahka stvar. Podgobje, ki trajno raste po vejicah, se ne vidi in mu sploh ni moči priti do živega, razen s kako tekočino, s katero bi morali

drevje škropiti, kar pa se do sedaj še ni obneslo. Edino na ta način bi se bolezen omejila ali celo zatrla, ko bi skrbno pobirali vse rožiče in jih sežgali ali pa zakopali v zemljo. Toda, kdor pozna naše sadjarske razmere in naše češpljeve goščave, skoraj ne more pričakovati od tega dela kakega uspeha. Sicer pa je škoda, ki jo prizadene ta razjedalec, razmeroma vendarle majhna, ker se ne pokaže ob vsaki češpljevi letini in ker ostane kljub temu nekaj zaroda zdravega.

—:—

Kadar je ob češpljevem cvetu polna luna

takrat ni češpeli. Tako pravi neki nemški sadjar in drevesničar, ki opazuje to zadevo že 54 let. Kaj pravijo k temu naši stari slovenski sadjarji? Kdor se zanima za ta pojav, ali kdor ima kako skušnjo v tem oziru, naj se oglasi.

—:—

Vzrok smolike.

Smolikave češnje, breskve in marelice vidimo prav pogosto. Redkeje se pojavi smolika na češpljah in slivah. Ta bolezen ima vzrok v zemlji, v prehrani, pa tudi zunanji vplivi jo lahko povzročijo.

Glavni vzrok je premokra zemlja in nepravilno gnojenje. Preobilica dušika (gnojnice, stranjščnik) in pomanjkanje kalija in zlasti apna. Dokazano je dalje, da povzročajo smoliko rane po drevju. Kdor preveč in prepozno obrezuje tako drevje, posebno ako mu odžaga debele veje, kdor hodi z okovanimi čevlji po vejah, povzročuje smoliko.

Ko se smolika pokaže, drevo še lahko rešimo in ozdravimo. Ako pa se razširi na vse strani, navadno ni nobene rešitve. Najprej moramo ustaviti preobilno gnojenje z gnojnico in močno pognojiti z živim apnom. Nato smolikava mesta operemo z močnim kisom (octom) in prerežemo kožo vzporedno kake trikrat, pričenši 10 cm nad rano in končavši 10 cm pod njo.

PRAKTIČNE DROBTINICE.

Kako se loči staro jajce od svežega?

V to svrho se raztopi 145 g čiste kuhinjske soli v enem litru vode. V to vodo se vrže jajce. Če je jajce sveže in ni starejše od enega dneva, bi padlo jajce na dno posode; če je pa jajce staro že tri dni, bo plavalo tik pod površino vode. Še starejše jajce bo pa več ali manj plavalo na vodi.

—:—

Rak na lesu sadnih dreves.

Med vsemj sadnimj drevesi so posebno jablane podvržene tej bolezni. Rakova bolezen se spozna, ako ima drevo na deblu ali pa na vejah klobasaste, vozlate izrastke, ki imajo v sredini pikast les, kar se vidi, če se prereže izrastek, ki tudi, včasih razpoka. Drevesa z rakovo boleznijo poženejo le malo listja, ki je včasih rumenkasto-zeleno, veliko suhega lesa, razpokano kožo in mnogo sadja, ki pa je slabo, nedozorelo. — Ako je bilo drevo prej bolno in se bolezen ni prav odstranila, se navadno začne rak. Velikokrat pa nastane ta tudi iz drugih vzrokov brez prejšnje bolezni. V tem slučaju oboli drevo iz sledečih vzrokov: a) če sok ne more prosto krožiti po posrednih delih drevesa, b) če se drevesu neprimerno gnoji, c) če je zemlja za ono drevo nesposobna. Sok zastaja navadno zaradi tega, ker se je hitro rastoč divjak požlahtnil s cepičem, ki počasi raste, ker se je kasno sadje požlahtnilo s cepičem zgodnjega sadja ali ker se je drevo pri veliki muževnosti, ko se je cepilo ali snažilo, prehudo ranilo. Posebno sveži gnoj, ki je še nesegnil, je velikokrat vzrok raka, na primer ruževina itd. Ako je zemlja pemočvirna, premrzla, ako ji primanjkuje potrebne gorke, tedaj nastane lahko rak. Vzrok je

treba torej najprej poznati in odstraniti. Sveži gnoj, ki se še nahaja okoli drevesa, naj se odstrani in nadomesti s segnilim mešancem. Iz premokre zemlje naj se odpelje nepotrebna mokrola ali pa naj se drevesce presadi v primernejšo zemljo. Za vzrok se mora tudi bolezen odstraniti. Rak naj se globoko do zdravega lesa gladko izreže; ko se je rana nekoliko posušila, naj se namaže s kaframom. Ako nastanejo pri izrezovanju globoke rane, naj se kafran pomeša z zemljo ali pa s sipnim pepelom, da se rane zamažejo. Ta klej je tako močan in trajen, da skoro vedno ostane.

—:—

Kako naj se ravna s konji, da se železniškemu vlaku privadijo?

Nič težkega ni navaditi konje na šumenje železnice. Konja postavi ali obrni vselej tako, da bo vlak videl že daleč. Vajeti drži precej rahlo in pusti, da gre vlak mimo. Navadno imajo vozniki to napako, da konje tako postavijo, da ne vidijo vlaka. Konji slišijo le šum in hočejo ubežati. Voznik pa pri tem navadno konje še tepe, dokler mu popolnoma ne zdivjajo, razbijejo voz in še sebe poškodujejo. Konj misli, da vse te penje, bolečine in poškodbe prihajajo od železnice, in ni čudno, če se potem boje vsakega vlaka. Jezdec ravnotako napačno ravna. Če se konj kaj ustraši in skoči vsran, ga zbadajo z otrogami in pretepajo. S tem se konj zbega in misli, da se bo to vselej ponavljalo, kadar bo kaj takega videl.

Svilorejci pozor! Luknjičasti papir za sviloprejce se dobi v knjigarni G. Carducci v Gorici.

LISTNICA UPRAVE.

Dopisniku o rentabilnosti živinoreje.

Listnica uredništva: Vaš članek o rentabilnosti živinoreje bomo še natančno prešludirali in potem Vam bomo dali še-le odgovor, ali ga priobčimo ali ne. Vsekakor ste »prečnogled« in pri seslavljenju članka ne mislite nič na splošnost, ampak samo na živinorejca — posameznika. Pomislite, kaj bi bil kmet brez živine, brez gnoja, brez mleka in kaj naj počne s senom, ki bi bilo radi opustitve živinoreje brez vrednosti in cene! Tudi če priobčimo Vaš članek, ga brez komentarja ne bi priobčili. Zato je najbolje, da se ob priliki zglasite pri našem uredniku.

JAJCA ZA VALENJE

najboljših kokoši-jajčaric „Leghorn“
iz državnega zavoda v Rovigu
oddaja po **L. 3.** — komad

IVAN MAHNIČ, BAZOVICA - Trieste

VABILO

NA

REDNI OBČNI ZBOR

„MLEKARSKE ZADRUGE V TRNOVEM“

ki se bo vršil v NEDELJO, dne 20. maja 1928. ob 13. uri v prostorih mlekarne
s sledečim vzporedom:

1. — Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora;
2. — Poročilo predstojništva;
3. — Poročilo nadzorništva;
4. — Odobrenje računskega zaključka za leto 1927;
5. — Čitanje revizijskega poročila in sklepanja o njem;
6. — Predlog predstojništva za najetje posojila v svrhu nabave.
7. — Volitev predstojništva in nadzorništva;
8. — Slučajnosti.

Letni in končni računi, predlogi, ki se bodo stavili občnemu zboru in poročilo nadzorništva so od 8. maja 1928. naprej razloženi in jih zadružniki lahko pregledajo vsak dan ob uradnih urah.

V Trnovem, 7. maja 1928.

Predstojništvo.